

VÄLJER EGNA VÄGAR

Den norska uppstickaren Arendal har kompletterat sitt modellsortiment med en serie som passar bäst i inte allt för stora rum - 1961.

AV MAGNUS FREDHOLM

PLUS/MINUS

- ➕ Härlig byggkvalitet
- Suveränt bioljud
- Flexibelt system
- ➖ Låg känslighet
- ⊖ Arendal 1961 är ett fantastiskt lättmöblerat och högpresterande högtalarsystem med en mycket attraktiv prislapp!

Arendals första högtalarserie, 1723, verkar så här i efterhand vara en i stort sett kompromisslös hemmabioserie, designad utan speciellt mycket tanke på annat än riktigt fett bioljud.

Efterföljaren 1723 S är en storleksmässigt något nerbantad variant på samma koncept, medan den nya 1961-serien är en storleksmässigt ytterligare nedskalad variant. 1961-serien har också fått lite enklare finish och lådor med enklare design, vilket gör att priserna jämfört med 1723-modellerna är avsevärt lägre.

Smart nedskalning

Intressant är att Arendal valt att hålla element och filter på samma nivå genom alla serier. Det är alltså ingalunda några billiga element i 1961, bara mindre basar/mellanregister, och med lite enklare korgar.

Dessa mindre element (5,5 tum jämfört med

1723 S som har 6,5-tummare och 1723 som står med 8-tummare) är förmodligen den största anledningen till att 1961 har lägre känslighet (golvmoddellens känslighet är 87 dB att jämföra med 89 respektive 93 dB för 1723 S och 1723).

Diskanten är alltså samma 28 mm-variant som i övriga serier, men med en mindre horn-diameter för att matcha mellanregisterbasarna. En annan skillnad är att man på 1961-serien genomgående kör med ett enda par högtalar-kontakter per låda, till skillnad från 1723 som har möjligheter till bi-amp/bi-wiring.

De snygga, mycket diskreta högtalarfronterna är också förenklade, tyget är spänt över en plastram i stället för metall som det är på 1723.

Långlivade byggen

Ju mer jag umgås med 1961-serien desto mer känner jag att dessa högtalare faktiskt skapats av riktiga hemmabiodårar, folk som har ett

genuint intresse av att erbjuda högtalare som funkar bra både idag och om 20 år.

Förutom att själva lådorna är rejält hopsatta, med högsta möjliga densitet på fibermaterialet (HDF alltså) är alla elementskruvar ankrade i metallgängor, vilket gör att du dels kan efterdra skruvarna hur många gånger som helst och dessutom att högtalarna kan plockas isär och återmonteras hundratals gånger utan nämnvärt slitage.

Och kollar vi på filtren är kondingarna av den mycket långlivade plastfilmstypen medan spolarna är luftlindade med rejäl trädjtjocklek.

Hela serien

Jag har haft alla modeller i serien tillgängliga under testet, men eftersom jag endast haft en Center (i par heter den Monitor) kan jag inte uttala mig om Monitor i mer än allmänna ordalag. När det gäller subbasarna tänker jag inte

Ska du använda Height-modellen direktriktat höjd/Dolby Atmos/Dts:X/Auro-3D kan de monteras på detta vis, men det finns fler sätt att använda dem.

För alla oss som föredrar mjuka fötter har Arendal också en lösning som följer med, nämligen deras egna, logoförsedda fötter!

Bookshelfmodellen har liksom resten av serien ett par terminaler av förtroendeingivande snitt, nyckelhål för snabb upphängning och dessutom fyra infällda gängfästen för standardtypen av riktbara väggfästen. Värt att notera är också den generösa kabelkanalen som gör att Bookshelf kan sitta tajt mot väggen även om du kopplar högtalarna med riktigt brutala kablar.

får enkelt till det, medan djupet är ringa 15 cm, vilket gör att högtalaren inte kommer att se jättemärklig ut under en modern tv. Lättupphängd är den också tack vare dubbla nyckelhål och fästen för två väggfästen. Denna slutna högtalare kom att trivas bäst delad vid 80 Hz, en delning jag för övrigt valde till alla högtalare utom Tower.

Bookshelf är den klassiska satellithögtalaren, och hade jag riktigt trångt hemma skulle ett par av dessa lätt kunna ersätta Tower! Låg känslighet är det enda eventuella minuset, medan det smidiga formatet och möjligheten till vägghängning både platt mot vägg och med hjälp av väggstativ gör Bookshelf till en idealisk högtalare för direktriktat surroundljud.

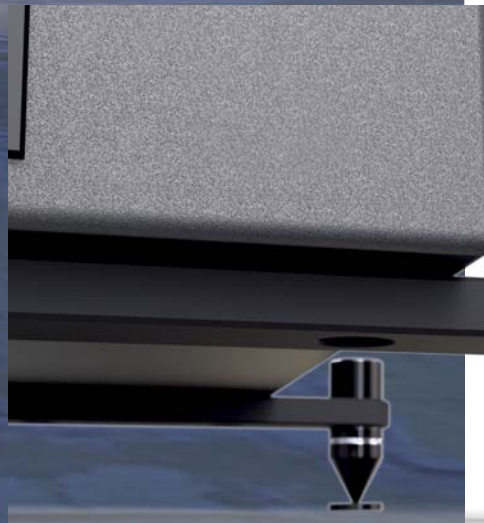
Surround är en tresidig högtalare med samma huvudbestyckning som Bookshelf, men med tretummare riktade åt höger och vänster (i förhållande till huvudbaffeln) vilket gör att de får en rejält bred ljudbild. Detta gör i sin tur att de funkar extra bra som sidosurround, då de "binder ihop" ljudet mellan front och bakre surround på ett härligt sätt. Sidohögtalarna är högpasdelade vid 200 Hz, och samtliga sidor är kopplade i samma fas.

Height då till sist, är den svagt kilformade och upp- och nedvända varianten på Bookshelf, och den trivs lika bra monterad uppe i vinkeln mellan vägg och tak som liggande på Tower. Eller varför inte som ett par högtalare i nåt annat rum, för den som fortfarande inte börjat använda zonmöjligheterna i sin förstärkare.

skriva så mycket om dem eftersom jag testade dem i HemmaBio 10/2019, men jag har den här gången endast använt den mindre subbasen S1.

I fronten står **1961 Tower**, den svagt bakåtlutande golvaren som kan köras både slutet och portat. Ska Tower gå ensamma (i en stereoanläggning) tycker jag att portat är att föredra, det blir lite djupare och framför allt mer fysisk basåtergivning. I hemmabion föredrar jag dock Tower sluten, då definitionen i basen blir något bättre på det sättet. Allra bäst funkar de i mina öron med subbasstöd från 50 Hz, men det beror såklart på rummet också. Här kan du också välja på mjuka fötter eller spikes, och ni som känner mig vet att det är 100 % mjuka fötter som gäller när jag får bestämma, men du som vill ha spikes har alltså fina sådana att använda!

1961 Center är en center i föredömligt format. Bredden är densamma som normala hemmabioförstärkare, så du som vill ställa den i rack

För att Tower-modellen ska stå stadigt är den försedd med utriggare och rejäla spikes.

Tillfällig lösning med gaffatejp

Uppställningen av systemet blir traditionell, Tower med Height ovanpå i fronten tillsammans med Center, och så Surround till höger och vänster med Bookshelf som bakre surround och subbasen på samma vägg som bilden.

Hade jag fått välja hade jag bytt ut de två Bookshelfhögtalarna mot Surround, för den breda spridningen i mellanre-

gister och diskant är vanebildande. Jag testade också att köra med Height monterade i skarven tak/vägg, och det funkade perfekt! Dock ska jag erkänna att jag inte hade dem där längre än en kvart, för min enda möjlighet att montera dem var med gaffatejp, inte idealiskt.

Eftersom känsligheten på systemet är låg vill jag rekommendera den som känner sig osäker att ställa Tower-nivån på -3 dB och därefter justera hela systemet efter dem. Det går såklart att köra dem på 0 dB, men beroende på avstånd och placering av surroundhögtalarna kan dessa annars behöva lite väl mycket gain.

Subbasen ska jag inte ägna många ord, men en viktig egenskap är det effektiva (branta) delningsfiltret och de mycket låga nivåerna på övertoner, vilket ger dig lite extra frihet vid placeringen. S1 är helt enkelt lite svårare att lokalisera än många prismässigt jämförbara subbasar vid samma delning.

Arendal rekommenderar 50 timmar inspelning, men jag tycker inte det blev några drastiska skillnader under testet, i alla fall inga jag tvärsäkert kan härleda till inspelning. Detta påminner mig om att jag nån gång skulle vilja testa inspelade mot purfärska, för ofta får jag för mig att högtalare blommar ut efter 50-100 timmar, men lika ofta misstänker jag att

Snyggt och prydligt på elementfronten, både diskant och mellanregister/bas har oklanderlig finish och passform.

det egentligen mest är att jag "lärt mig" högtalarna.

Storartad presentation

Jag skrattar så det nästan är löjligt åt den senaste Jumanji-filmen, så den kollar jag på först. Och efter en liten sänkning av centern (1 dB jämfört med den inmätta nivån) och nån dB extra i de bakre surroundkanalerna är det

bara att konstatera att Arendal verkligen kan det här med att leverera hemmabio ljud!

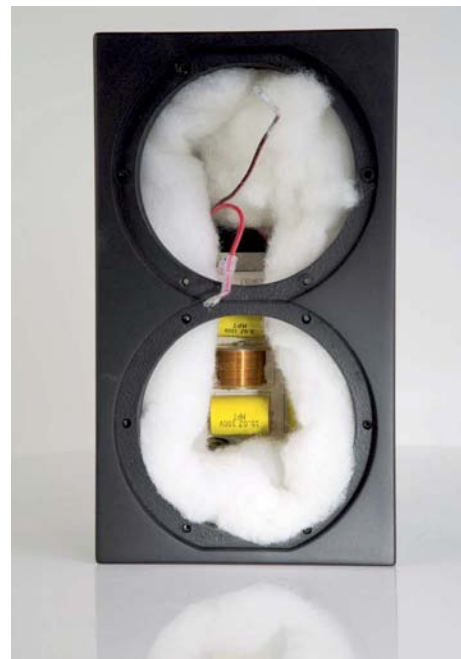
Jag har under testet kört mest med den Denon AVR-X4700H som jag testade i förra numret, men även Focal Astral 16 har fått vara med, och wow vilken förstärkare det är! Konstigt? Nej säkert inte, men det är alltid kul när hyfsat enkla komponenter höjer sig när man ger dem bättre förutsättningar! Men jag byter rätt snabbt tillbaka till Denon, och efter några minuters inledande tillvänjning är jag nöjd med Denon/Arendal/Oppo-kombinationen.

Nåväl, tillbaka till film, och jag tittar på kapitel 6 av Fantastic Beasts, ett kapitel som börjar rätt lugnt för att sedan bli riktigt intimt och till sist explodera i en helt underbar Atmoskaskad. Arendal 1961 styr med berömvärt lugn genom magin, och håller samtidigt ihop bitarna i det lugna partiet även på svag volym.

Tack vare framför allt Surroundhögtalarna på sidoväggarna blir känslan härligt omslutande, och detta trots att jag bara har två, dessutom studsande, Atmoshögtalare. Jag vet att jag var lite njugg i kommentaren till Denon tidigare i texten, men kombinationen förstärkare och högtalare visar här att förra numrets fina vitsord för Denon-maskinen inte var tomma.

Musikaliskt blir det ingen riktig höjdarupple-

Finfina filter med plastfilmskondingar (polyester), luftlindade spolar och keramiska effektmotstånd.

Tack vare den heltäckande gummibaksidan kan man på ett enkelt och tryggt sätt lägga Height-högtalarna på Tower, och på så sätt få till en studs-lösning.

ARENDAL 1961

MODELL	TOWER	CENTER	SURROUND	BOOKSHELF	HEIGHT
Typ	2,5-vägs, portad/sluten	2-vägs, sluten	Triaxial	Tvåvägs, sluten	Tvåvägs, sluten
Bestyckning	28 mm diskant, 4 x 5,5 tum mellanregister/bas	28 mm diskant, 2 x 5,5 tum mellanregister/bas	28 mm diskant, 5,5 tum mellanregister/bas, 2 x 3 tum sida	28 mm diskant, 5,5 tum mellanregister/bas	28 mm diskant, 5,5 tum mellanregister/bas
Delning	120 Hz, 1,5 kHz	1,5 kHz	1,5 kHz, 200 Hz HP sida	1,5 kHz	1,5 kHz
Känslighet	87 dB	87 dB	84 dB	84 db	84 dB
Frekvensomfång	39 Hz-20 kHz +-3 dB	73 Hz-20 kHz	75 Hz-20 kHz	75 Kz-20 kHz	75 Hz-20 kHz
Impedans	4 ohm	4 ohm	4 ohm	4 ohm	4 ohm
Mått (BxHxD)	16,3 x 83,7 x 28,5 cm	42,5 x 16,3 x 15 cm	16,2 x 28,7 x 18,5 cm	16,3 x 28,7 x 15 cm	16,3 x 28,3 x 14,9 cm
Vikt	17,9 kg	7,25 kg	6 kg	4,9 kg	4,4 kg
Pris	1 499 euro per par	499 euro	799 euro per par	699 euro per par	699 euro per par
Info	A r e n d a l s o u n d . e u				

En högtalare som byggs i Kina kan se ut precis hur som helst inuti, allt ifrån rena katastrofer till byggen som detta, där allt är rent, snyggt och föredömligt märkt. Skönt för mig så jag slapp fundera när jag skulle montera ihop högtalaren igen efter fotografering.

Det är härligt att möta maskinskriv när man skruvar isär högtalare! Den klenare dimensionen håller diskanten medan den grövre håller basen, sex skruvar för varje element. Att det är Torx T15 till basen och 3 mm sexkant till diskanten känns mest som en komisk överraskning och drabbar ju inte funktionen alls.

velse, men det beror mest på att den enda film jag hittar såhär mitt i sommaren är Lady A:s jul-live, och den är inte jättekul. Däremot kan jag den väl, och 1961-systemet lockar verkligen fram varje nyans ur uppträdandet, och separationen när alla tre i bandet sjunger samtidigt ger en kuslig närvarokänsla.

En gammal goding, kapitel tre i första Deadpool-filmen, får mig att tappa andan. Den korta biljakten och den efterföljande massavrättningen innehåller så mycket av rörelser, stora och små ljud som samsas med dialog, och 1961 i kombo med Denon 4700 levererar en storartad presentation av materialet. Separationen, detaljerna och de stora smållarna hanteras på ett självklart och avspänt sätt, samtidigt som det är jäkligt kul!

Slutsatser

Arendal har med 1961 ett system som inte bara är avsevärt billigare än 1723-systrarna, det är

också högtalare som passar förträffligt i allt från riktigt små till hyfsat stora (25-30 kvadratmeter) rum, och sannolikt kan man få systemet att funka i ännu större rum men det har jag inte haft möjlighet att testa.

Byggkvaliteten är mycket bra, de genvägar som tagits (enkla lador, single wire, plastgaller) är allt igenom vettiga, och som biosystem är 1961 ett suveränt val i prisklassen! ■

En "finess" med centern är att den är lika bred som normal hemmabioutrustning, så den passar i alla vanliga rack, sjukt smidigt.

För att kunna anpassa de golvstående Tower (som, förutom subbasen V1, är den enda modellen i serien som är portad) följer det med en skumgummibit som kan avlägsnas för att porta lådan.

Height är alltså primärt tänkt att användas hängande högt upp på vägg, och Arendal visar hur de tycker man bör dra kabeln, uppåt såklart för en clean installation! Notera den tjocka, stumma gummimattan som gör att Height även ligger säkert ovanpå Tower.

ARENDA 1961

MODELL	1S
Typ	Subbas, sluten
Bestyckning	12,2 tum
Effekt	550 WRMS
Delning/branthet	LP 30-120 Hz, 6-24 dB/oktav
Fas	0-360 i 10°-steg
Lågnivå in	2xRCA
Högnivå in	Nej
Lågnivå ut	2xRCA
Högnivå ut	Nej
Eq	3 band parametrisk
App	Nej
Autokalibrering	Nej
Effekt	550 WRMS
Trigger in	Ja
Mått (BxHxD)	31,5 x 42,7 x 41,5 cm
Vikt	20 kg
Pris	799 euro
Info	Arendalsound.eu